

ŠIANDIEN

pirmųjų septynmečio metų
rajo Dainų šventė — festivalis.

VISI — į jaunystės šventę!

Visą šalį proletarai, vienykite!

Džiaugsmo ir nuotaikos užteks

H. JUDICKAS

Kultūros skyriaus vedėjas

Džiugu ir miela, kad judrus, gyvas šokis, nuotaikinga liaudies daina vis plačiau įeina į darbo žmonių buitį, į jaunimo gyvenimą. Ji tampa tarybinio žmogaus kultūringo poilsio, laisvalaikio neatskiriama dalis.

Jei kadaise visame Anykščių rajone būdavo tik vienas bažnytinis chorelis, tai dabar dainos mėgėjų skaičius skaičiuojamas ne vienetais, ne dešimtimis, o šimtais. Daina sklinda ne tik mokyklų salėse, įmonių klubuose, bet ir kolūkinio kaimo skaitiklose bei raudonuosiuose kampeliuose. Visas rajonas didžiūojasi ir džiaugiasi tokiu šauniu saviveiklininkų būriu, kaip „Lenino keliu“ kolūkių chorą, „Svyturio“ šokėjomis, „Žalgirio“ muzikantais. Šie kolektyvai ne vieninteliai. Yra daugiaujančių. Stai šiandien debiutuos „Už taiką“ kolūkių moterų choras, kurio kruopštus, entuziastiškas darbas gali būti pavyzdžiu kitiems kolūkiams ir meno vadovams.

Šiomet ketvirtajai rajono Dainų šventei-festivaliui beveik visi kolektyvai pradėjo ruošis žymiai anksčiau. Be abejo, tai turėjo labai didelės reikšmės jų meninio

lygio kilimui, geresniam repertuaro paruošimui.

Nors repertuaras ne lengvas, tačiau dauguma chorų sugebėjo jį reikiamai paruošti. Galima pagirti Anykščių vidurinės mokyklos ir „Lenino keliu“ chorą, „Už taiką“ kolūkių moterų chorą ir kitus.

Beveik dvidešimt kolektyvų dalyvaus jungtiniame liaudies šokių ratelyje, kurio daugumą sudarys kolūkinio kaimo jaunuoliai ir merginos.

Mokydamiesi iš praejusių metų klaidų ir trūkumų, šiomet stengiamės, kad ne tik dainiai, gražiai skambėtų daina ar suklysi poros, o būtų visiems linksma, įdomu ir gražu. Nuobodžiauti ir žiūrovui, ir šventės dalyviui nebus kada ir kur. Kaip ir pernai, taip ir šiomet organizuosime karnavalinę eiseną, jaunimo gegužinę, fejerverką, paparčio žiedo ieškojimą,ėjimą kojūkais, bėgimą maišuose ir kitus komiškus žaidimus.

Tikimės pasirodyti sėkmingai

M. OGURCOVIENE

J. Biliūno vardo vidurinės mokyklos mokytoja

Kiekvienas saviveiklininkas, kiekvienas moksleivis dega didžiuoliu noru kuo sėkmingiau ir gražiau pasirodyti tradicinėje rajono Dainų šventėje-festivalyje. Bet juk norint tai įvykdyti, vien žodžių ir gerų norų neužtenka. Reikia įdėti daug nuosirdaus darbo, jaunatviškos energijos, uždegti visus tokia ugnėle, kuri padėtų augti ir vystytis mūsų saviveikliai.

Dar nuo praėjusių metų rudenio J. Biliūno vardo vidurinės mokyklos liaudies šokių kolektyvas pradėjo galvoti ir ruošis artė-

jančiai Dainų šventei. Per porą mėnesių mes išmokom „Kolūkių laukelius“, atnaujinom ir žymiai apdailinom „Sadutę“, „Šustą“ ir kitus šokius. Nemaža vargo tiek aš, tiek ir dalyviai turėjome, kol pripratom prie naujo, nematyto ir nelengvo kompoziciniu atžvilgiu šokio „Mikita“.

Jau šiomet sudarėme antrą — jaunesnių šokėjų grupę, kuri, nors ir po neilgo darbo, daro didelę pažangą, ir gali būti rimtas konkurentas senesniems šokėjams.

Si Dainų šventė-festivalis visiems bus

rimtas egzaminas ir darbo patikrinimas prieš įvyksiančią 1960 metų respublikinę jubiliejinę Dainų šventę. O labai norėtumsi, kad jos dalyviais būtų ne vienas Anykščių rajono dainos ar šokių kolektyvas.

Tylų vasaros vakarą išėik į lauką ir išgirsi skambią šienplovų sutartinę, šliau atsrūvens ilgesinga smuiko melodija, atplauks trankūs akordeono garsai. Dainuoja laisvas tarybinis žmogus apie darbą, taiką, meilę ir draugystę. Dainuoja senas ir jaunas.

Daugumą šių dainininkų, muzikantų ir šokėjų šiandien patinsime rajoninėje Dainų šventėje-festivalyje.

Iš visos širdies nusilambės galinga daina gražiajame Anykščių šilelyje, ir klausys jos žaliaskarės pušys, lygiai prieš šimtą metų taip nuostabiai apdainuotos nemirtingo Antano Baranauko poemoje. Sparnuoti dainos žodžiai nuplautos per tėviškės laukus, ir pritaris jiems javų marios savo šnarėjimu, atsimuš jų aidas į mūsų gimtojo miesto naujų statybų sienas.

Nenutils niekados ir skambės vis jauna mūsų darbų ir talkos, ir kūrybos daina.

Į žaliąją veją lyg plaštakės įskris margaspalviai tautiniai rūbais išsidabinusios mergaitės ir vaikinai.

KUR EITI?

12 val. prasideda karnavalas — eina Anykščių miesto gatvėmis į Anykščių šilę.

14 val. Dainų šventės-festivalio atidarymas.

Cia jungtinis mišrus choras dainuos Anykščių rajono Dainų šventės-festivalio repertuaro dainas, jungtinis liaudies šokių kolektyvas šoks lietuvių liaudies šokius ir žaidimus.

Pasirodys geriausi kolektyvai: dūdų orkestras, kaimo kapelos, jumoristinės agitmeninės brigados.

Zaliojoje vejoje galima bus pamatyti komiškus žaidimus.

Gal jūs neskraidėte lėktuvu ir norėtumėt, pakilt aukštai, pamatyti savo pasipuošusį festivalinį miestą? Tai skubėkite į lėktuvų nusileidimo aikštę.

KOLEKTIVINIS DARBAS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

Nr. 50 (1033)

Anykščiai, 1959 m. birželio mėn. 21 d. Kaina 15 kap.

SKAMBĖK, SEPTYNMEČIO DAINA!

Cia kolūkiečiai, darbininkai ir moksleiviai įrodys, kad ne tik sugeba jie šauniai dirbti ir mokytis, o ir gyvai pašokti „Lenciūgėlių“ ar „Suktinį“.

Veidai rausvai įkalę... Stipriau kulnim — tuk, tuk! Bernuž, vikriau mergaitę! Isuk, isuk, isuk!

Festivalio aukuras, liaudies dainos, tautiniai šokiai ir žaidimai primins žiląją senovę, kai prie apsamanojusio Puntuko vaidilutės šventąją ugnį kūreno ir Perkūną garbino, kai vyrai barzdotti kalavijais žvangino ir kryžiuočių šarvus skalėdė. Ir kaip gražu, kad tos liaudiškos tradicijos vėl atgaivinos. Tikrai mūsų pasilinksminimų naujas turinys. Žmogus nebe dievus garbina, o šlovina Darbą, Taiką ir Draugystę, tuos neatskiriamus palydovus kelyje į laimę.

Mes mokame dirbti ir linksintis, lietuvišku papročiu vaišiname duona ir druska tuos svečius, kurie draugiškai paduoda mums ranką, linkėdami tik gero. Bet mes mokėsime būti rūstūs ir negailestingi tiems, kurie kažkur Vakaruose žvangina ginklais, ruošdami naujas žmonių žudynes. Broliai, karių kapai netoli Anykščių šilelio įpareigoja mus budriai stovėti taikos sargyboje, septynmečio darbais stiprinti savo šalį. Kad tam esame pasiryžę, išsako mūsų šventės šūkliai, kurie illuminacijų šviesose žėri, lyg priesaiką Tėvynei ir šlovingajai Komunistų partijai.

Kai vakaro sutemos nusileis ant tėviškės laukų, suliepsnos festivalio laužai, padangę nutvies raketų puokštės, žvaigždėmis sumirguliudamos šventosios vandenys. Skambės šokių muzika, linksminsis ir jauni, ir seni. Visiems užteks džiaugsmo, links-

Už savaitės po teismo, kuris mane nubaudė už revoliucinę veiklą keturis metus kalėti, Kau- no kalėjimo prižiūrėtojas atidarė kameros duris ir įsakė:

— Kutraite, susirink daiktus ir pasirošk.

Tai reiškė, kad mane kažkur gabens. Bet kur? Gal grąžins į Panevėžio kalėjimą, o gal vėl praris niūriojo Siaulio sunkiųjų darbų kalėjimo durys?

Greitai susirinkau nesudėtingą kalinės mantą, žvilgsniu atsisveikinau su jau įprasta kamera, dar kartą pažvelgiau į už grotų švininiu rudenio dangum plaukiančius sunkius debesis ir ėmiau laukti.

Rajono Tarybos sesija

Užvakar J. Bilūno vardo vidurinės mokyklos salėje įvyko Anykščių rajono Darbo žmonių deputatų tarybos penktojo šaukimo antroji sesija. Sesija svarstė du šiuo metu ypatingai svarbius klausimus: „Dėl mokyklos ryšio su gyvenimu stiprinimo rajono mokyklose“ ir „Dėl gamtos apsaugos Anykščių rajone“. Pranešimus padarė rajono liaudies švietimo skyriaus vedėja drg. N. Varaškaitė ir Anykščių miškų ūkio direktorius drg. Bulvydas.

Smulkiau apie rajono Tarybos sesiją bus rašoma sekančiame laikraščio numeryje.

(„K. d.“ inf.)

Partijos gyvenimas

Organizavus rajono kolūkių agitatorių grupinius pasitarimus, agitatoriai pasidalino sukaupu agitacinio darbo patyrimu, pasimokė vieni iš kitų dirbti agitacinį masinį darbą kolūkiečių tarpe taip, kaip reikalauja TSKP XXI suvažiavimo nutarimai. Pasitarimų metu agitatoriai buvo supažindinti su vaizdine agitacija pirmąjį mėnesį rajono kolūkiuose, domėjosi jų ekonomikos klausimais. Agitatoriams buvo skaitomos paskaitos ateistinėmis temomis, apie rajono darbo žmonių uždavinius vykdančią septynmetį.

Įvykusiame „Skie- monių kolūkio agitatorių pasitarime kolūkiečiai pateikė nemažą minčių agitaciniam masiniam darbui pageidauti. Kolūkio agitato-

LAISVĖS PAVASARIO BELAUKIANT

— Kad tik į devintąjį fortą neišgabentų, — tarstelėjo kameros draugė.

Apie devintąjį fortą nedaug žinojau. Žino- jau tik tiek, kad kas ten patenka, išeina palieges.

Keli prižiūrėtojai pa- lydėjo mane į „Žaliąją

Pagaliau, nykiai su- kaukusi, „Žalioji girelė“ sustojo.

— Išlipti! — trumpas įsakymas.

Išlipau niūriame, api- byrėjusiu fasadu dvi- aukščio namo kieme. Iš vienos pusės mūrinė tvora, su spygliuotų vie-

koridoriu. Traukė skersvėjis, ir nuo to da- rėsi dar šalčiau. Paga- liau priėjome plačius, nuo drėgmės ir rūdžių raudonus grotus. Pasi- rodo, čia ir buvo mano naujoji kamera. Kai klaidiai girgždėdami vartai užsivėrė, aš pasi- jutau lyg patekusi į ka- po duobę. Tik apsipra- tus su sambrėška, supra- tau, kad esu drėgme pažliugusiomis sienomis ir telkšančiu ant grindų vandeniui narve. Mūsų buvo apie 20 moterų. Čia jau kalėjo O. Putei- kytė, Bakaitė, Aronso- naitė-Timoševienė, Po- vilaitytė ir daugelis ki- tų. Sunkus, tartum kapi- nyno, tartum gendančios žaidzos, kvapas užėmė gerklę. Vos vos galėjau kvėpuoti.

„Tai štai koks tas de- vintasis fortas“ — pa- galvojau tada, susipa- žindama su kameros draugėmis. Visų jų vei- dai buvo pilkšvai gelsvi, akys giliai įkrintę, karšt- ligiškai žvilgę. Veik vi- sų krūtinės draskė aš- rus kosulys.

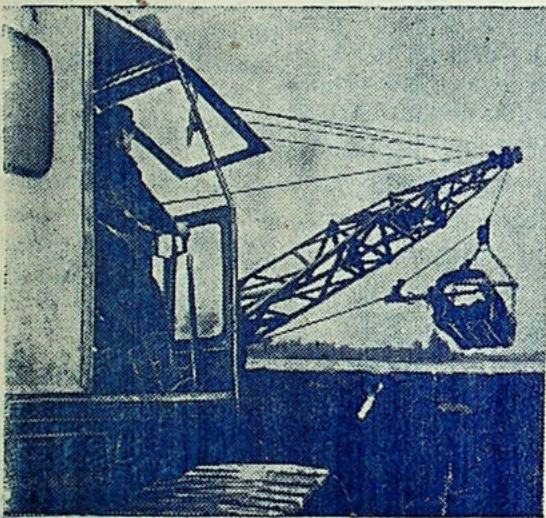
Tikrosios kančios pra- sidėjo jau pirmą naktį, kai reikėjo gulti. Per dieną dvelkias skersvė- jis iki kaulų nužvarbina kūną. Sienomis besisun- kias vanduo permerkia prie jų pritvirtintos lo- vos patalynę. Naktį ten- ka džiiovinti ją savo kū- no šiluma. Kaip niekur kalėjime, čia ir moterų prižiūrėtojai vyrai. Gi durų iš viso nėra. Visa užpakalinė siena, ski- rianti mus nuo korido- (Nukelta 1 3 psl.)

(Pasakoja revoliucionierė- pogrindininkė M. KUTRAITĖ)

girelę“ (taip vadinda- vom belanges kalėjimo mašinas). Suburgė mo- toras, sulingavo kėbu- las, ir mes atsidūrėme gatvėje. Sukiodamasi kryžgatviuose, mašina, matyt, išlingavo už miesto. Po ratais sugau- dė tilto grindinys.

Kur gi mane veža? Bandau atspėti iš prižiū- rėtojų veidų. Bet jie bereikšmiai. Įprato prie žmonių kančių, ir jiems vis vien: ar prie iškastų duobių VI forto papėdėje, ar į kapais dvelkian- čius IX forto kazematus gabenti kalinius.

ly tinklu ir sargybos bokšteliais, iš kitos — tamsios, surūdijusiais storos geležies virbais išpintos langų kiaury- mės. Girgždėdamos ir bildėdamos atsivėrė sun- kios geležinės durys. Padvelkė drėgme, pelė- siais ir iki kaulų sting- dančiu šalčiu. Kalinės klumpių bilsmas suaidė- jo ilgu požeminiu kori- doriu. Atrodė, kad tai ne mano žingsnių aidas, o tūkstančių sunkių ke- taus grandinių žvange- sys iš forto rūsių aidi. Pasikėlė į antrąjį aukš- tą, ilgokai ėjome ilgu

Dūkšto rajono „Gegu žės Pirmosios“ kolūkyje at- liekami dideli pelkynų nusausinimo darbai. Nuo ankstyvo ryto laukuose burzgia grioviakasė, kasanti giliausius griovius. Apie 40 žmonių dirba šioje klampynėje. Viso šiemet bus nusausinta 150 ha. Jau kitais metais čia sužaliuos kultūrinės plevos.

Nuotraukoje matome ekskavatorininką Vilių Ka- mauską, kasantį griovį. M. Baranausko (ELTOS) nuotr.

mul didelę reikšmę turi kultūrinių įstaigų darbo gerinimas. Ta- čiau dar ne visos bibliotekos ir klubai- skaityklos rūpinasi me-

jama meilė darbui.

Agitatorė pasiūlė, kad panašūs vakarai būtų pravedami visu- se rajono kolūkiuose, kad juose būtų skaito- mos paskal- tos apie šlovingąjį

Leninino

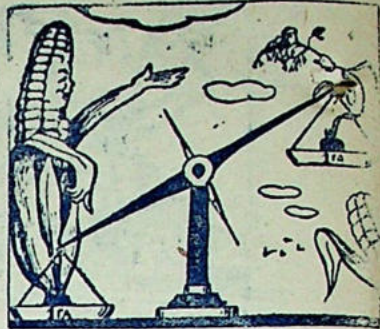
komjaunimo kelią, apie tautų draugystę ir pro- letarinį internaciona- lizmą.

Mičurino vardo kol- ūkyje agitatoriai susi- pažino su vaizdine agitacija. Čia kolūkio kontoroje ir gyvuli- ninkystės fermose vaiz- džiai atsispindi skai- čiai, už kuriuos kovoja kolūkių nariai vykdan- didingus septynmečio uždavinius. Stendai ir

Štai ką reiškia KUKURŪZAI!

Išauginti 395 centneri us kukurūzų iš hektaro — reiškia gauti 8300 pašarinių vienetų, o gauti 9 cent- nerius avių iš hektaro — reiškia turėti 900 pašari- nų vienetų. Tuo būdu, vle- nas hektaras kukurūzų ly- gus 8—9 hektarams avių. O jei jūs išauginsite ne 395, o 600—700 centne- rių kukurūzų iš hektaro, tai bus gauta 12—14 tūk- stančių pašarinių vienetų, arba vieną hektarą kukurū- zų bus galima lyginti su 13—15 hektarų avių.

(Iš laikraščių)

Agrohomo PATARIMAI

Prižiūrėkime žaliuosius kvadratus

Šiais metais rajono kol- ūkiai pasėjo kukurūzus žy- mial geriau.

Dabar, kada kukurūzai pradėjo augti, reikia nuo- lat pūrenti tarpueilius. Tuo būdu bus sunaikintos pikt- žolės. Pirmą kartą šie pa- sėliai akėjami prieš sudy- gimą, o antrą — augalams išleidus 3—4 lapelius. Ge- riausia akėti lengvomis zig-zag arba tinklinėmis BS-2 tipo akėčiomis.

Vėliau, kada išryškėja sudygusių kukurūzų eilės, būtina atlikti gilus 8—10 cm tarpueilių pūrenimas. Vėliau tarpueilius pūrenti tol, kol kukurūzai savo la- pais uždengia dirvą. Se- kančius tarpueilių pūreni- mus kaskart atlikti vis sek- liau, paliekant prie augalų didesnes apsaugines juos- tas, kad pūrenimo įrankiai nepažeistų kukurūzų šak- nų.

Kai kas tarpueilius įdir- ba ne planetais, o arkliniu kaupiku. Bandymais įrody- ta, kad kaupimas derliaus priedo neduoda, o tik pa- blogina mechanizuotai nu- imti kukurūzus. Todėl šio- kios praktikos reikėtų atsi- sakyti.

Kyla klausimas, kokiais

įrankiais pūrenti tarpuei- lius? Mažuose sklypeliuose, akmenuotose vietose, šlai- tuose, kur neišėję kvadra- tai ir negalima panaudoti mechanizuoto tarpueilių įdirbimo, reikia įdirbti dir- vas arkliais planetais.

Ten, kur gauti graž- kvadratai ir kukurūzai pa- sėti sėjamosiomis SKG-6 ar SKGV-6, pūrenimą reikia atlikti tik mechani- zuotai, panaudojant trakto- rius „Belorusj“, ChTZ-7 arba DT-14.

Kovai su piktžolėmis rel- kia plačiai taikyti herbici- dus. Purškimas atliekamas tada, kai augalai turi 3—5 lapelius. Tuomet pasėliai mažiausia jautrūs herbici- dams. Kukurūzus galima purkšti įvairiais herbici- dais: 2,4D, Dikonirtu, Di- koteksu-80, Dikoteksu-30. Herbicidų veikimą galima suaktyvinti pridedant į skiedinį mineralinių trąšų, o herbicido normą palieka- me tą pačią. Pvz., vienam hektarui pridedame 10 kg amonio salietros arba 8 kg amonio sulfato. Toks trpa- las geriau sunaikina pikt- žolės, o kukurūzai tuo pa- čiu metu papildomai patre- šiami.

Slomis naktimis kai kur buvo silpnos šalnos, ir jų paveikti kukurūzai pradėjo gelsti. Į tokius kukurūzus pasėlius reikia atkreipti ypatingą dėmesį. Pirmą kartą išpūrenus tarpueilius, pasėlius reikia papildomai patrešti amonio salietra ar palaistyti 3—4 kartus van- dentu praskiestomis sruto- mis. Laistoma ūkanotą die- ną. Po to, kada dirva su- brinksta, vėl reikia pūren- ti tarpueilius, kad nesusi- darytų pluta. Apžertus žė- mėmis daigus būtina patai- syti.

Kai kuriuose kolūkiuose kukurūzai retai sudygo, nes daug grūdų išlesė varnos. Tokius prarėtėjusius pasė- lius reikia nedelsiant atso- dinti. Esant šiltam ir drėg- nam orui, kukurūzai greit sudygs ir dar duos nemažai žalios masės.

Agr. J. MINKELIS

AGITACINIS ŽODIS SKATINA DIRBTI

rie iki šiol dar mažai skaito paskaitų žemės ūkio ir sveikatos ap- saugos klausimais.

„Už taiką“ kolūkyje agitatorių pasitarimo metu buvo pasiūlyta kiekvienam agitatoriui paskirti konkretų dar- bo barą, kontroliuoti, kaip agitatoriaus dirba- jam patikėtą darbą. Agitatorius drg. Moc- kapetrytė pasakė, kad darbo žmonių auklėji-

ninės saviveiklos iš- vystymu, mažai dirba su kolūkio jaunimu.

— Mūsų kolūkyje meno saviveiklininkai dažnai suruošia jauni- mo draugystės vaka- rus, į kuriuos atsilan- ko kaimyninių kolūkių jaunuoliai ir mergi- nos, — pasakė drg. Mockapetrytė. — Draugystės vakarų me- tu atgaivinamos liau- dies tradicijos, sklepi-

PUODŽIŪNAS LINKSMINASI

Slandien visi linksmintis, šoks, dainuos, gėrėsis šilelio pušų kvapu, o Rimantas Puodžiūnas, palinkęs prie piūklo, piaus ir kapos milicijos skyriaus malkas.

Nepatiko Rimantui gegužinė ant Vorutos ir, iki alkūnų atsiraitojęs rankoves, pradėjo lyg tai mankštą, lyg tai šokį. Jau iš toli galėjai išgirsti jo garsų bosą, keistą šukaliojimą, blaurliausius keiksmažodžius. Bet, o, varge, niekas neatkreipė į jį savo dėmesio. Tada, pajutęs jo asmenybės bei savigarbos užgavimą, su piktu įniršiu pradėjo

plėšyti ir mėtyti vainikais apipintą alkštelės tvorą. Bet ir vėl niekas neatkreipė į jį savo žvilgsnio. Tada ėmėsi stumdyti nepažįstamas merginas ir jaunuolius. Pasipylė keiksmų kruša, į darbą stojo, nors ir netvirtos, bet ilgos Rimanto rankos.

Aišku, jaunimas neišken-tė ir sudraudė šį girtą gegužinės „didvyrį“. O pirmadienio pavakary J. Bilūno vardo kolūkio šoferis R. Puodžiūnas, ramutis ir gerutis, jau traukė iš Liaudies teismo salės, kurioje teisėja jį pavažiavo dešimčia parų.

Iš žodžių Saliamonas, o iš darbų...

Pakalbėk su Puškino vardo kolūkio kolūkiečiu Kaziu Mikalausku, tai kad pasigirs jis, lyg geriausias statybininkas. Girdi, be manęs nė vienas pastatas kolūkyje neiškiltų. O jeigu jis bus dar „ant kamščio užmynęs“, tokių dalykų pripasakos, jog atrodys šis kolūkietis tikras Saliamonas. Nepatikėjęs juo, pasiklausyk kolūkiečių kaštų ir išgirsi, kad per mielas dieneles ulioja vyrutis ir kolūkio statybose pasirodo lyg jaunas mėnulis. Taigi, jo atvaizdas ne kitaip ir atrodo, kaip šiame paveikslelyje.

(Iš pašnekėsio su kolūkiečiais)

O kelias toks platus...

Niekas nepasakys, kad „Už taiką“ kolūkio šoferis Algis Griškevičius nemėgsta linksmos kompanijos. Mėgsta, ir dar kaip! Susirinks vakare būrelis draugų, truktels po taurelę, ir dainuoja, net kolūkio laukai skamba.

Bet vieną kartą vargšui Algeliui nenusisekė. Vos pavilkdamas kojas, šiaip taip įprojo į mašinos kabiną ir užsimanė „su vėjeliu“ pasivažinėti. Tik... nelaimė jį čia ištiko. Akyse rodėsi toks pla-

tus ir lygus vieškelėlis, bet varas ėmė ir apgavo šoferį. Nė pats nepajuto, kai su visu sunkvežimiu atsидūrė griovyje. Žinoma, kolūkio valdyba už parodytą aukštos klasės važiavimą nepaglostė Algiuko. Gal nors tai, tikisi kolūkiečiai, padės jį šoferiui ryškiau matyti kelią ir jo griovius. „Karštas dušas“

„Krokodilas“ pabėgo

Kartais būna ir taip. Pačiame miesto centre stovi, stovi vitrina, žiūrėk, ima staiga ir dingsta. Taip atsitiko su anykštiečių mėgstamu „Krokodilu“, kuris, ilgą laiką kelia-vęs po miestą ir rajono kolūkius, ėmė ir pabėgo... į rajono komjau-

nimo komiteto sandėlį. Vaikšto žmonės Anykščių gatvėmis ir dairosi, kada „Krokodilas“ vėl pradės keliauti po miestą. Gal komjaunimo komite-to darbuotojai išleis „Krokodilą“ į laisvę?

J. Dainys

LAISVĖS PAVASARIO BELAUKIANT

(Atkelta iš 2 psl.)

riaus, kuriuo nuolat vaikšto prižiūrėtojai, geležinės grotos. Net ir toji skardinė krosnelė rusena koridoriuje. Silumos iš jos nelauk. Tik skersvėjus sustiprina.

Po poros savaičių ir aš išblyškau, pageltau. Krūtinę ėmė dusinti kosulys. Akys lyg kokių apvalkalų apsitraukė — žiūri, ir tarpais nieko nematai, tik kažkokie tai susilieję, tai vėl išsiskirę šešėliai dūloja prieš akis.

Ir vis tik net čia, atskirti nuo viso pasaulio storių forto sienų ir sargybos ginklų vamzdžių, mes nė minutei nepalūžome. Tiesiog neįmanoma pastangomis gaudavau nors šiekios tokios literatūros, palaikydavom ryšį su vyrų ka-

mera, kuri buvo pirmame aukšte, o vyrų kameras turėjo ryšį su laisve. Bet ir gavus literatūros, sunku buvo perskaityti. Pro grotines duris prižiūrėtojai nuolat mus sekavo.

Laisvėje likę kovos draugai mūsų nepamiršo. Kai kada gaudavom siuntinius.

Atsimenu, kartą pašaukė mane į raštinę. — Iš ko lauki siuntinio? — paklausė.

Ką gi atsakyti? Iš kur gali būti siuntinys? Tai, tikriausiai, MOPR'o dovana.

— Nežinau. — atsakiau. — Turiu giminių beveik visuose miestuose: Rokiškyje, Biržuose, Panevėžyje, Mėžikiuose...

Buvo labai svarbu įvardinti tą miestą, iš

kurio atėjo siuntinys, nes priešingu atveju gali siuntinio negauti ir dar užtraukti ant draugų žvalgybos persekiojimą.

Siuntinį atnešė. Iškart pamačiau, kad adresas užrašytas nepažįstamos rankos. Jį atsiuntė draugai iš Mažeikių.

Siuntiniai tik ir palaikydavo mūsų jėgas, nes kalėjimo maistas čia buvo toks, kad tiesiog baisu. Nuo jo ir nuo nuolatinės drėgmės ir šalčio daugelis sirgo skorbuto, cinga, geltlige.

Pavasariop mus pasiekė žinia, kad smetonininkai ruošiasi atiduoti Klaipėdos kraštą, o gal ir visą Lietuvą hitlerininkams. Mes reikalavome paleisti mus iš prieplūsių forto urvų ir leisti su ginklu rankoje ginti gimtąją žemę nuo fašistinio tvaiko.

Atsimenu, kaip rašiau laišką laikraščio redakcijai, kad reikalui esant mus paleistų iš kalėjimo ir pasiųstų gimtosios šalies ginti. Buvo jau pavasaris. Kameros sienomis ištisa srove bliauskė vanduo. Iš pradžių jis tekėjo upelių pasieniais, o paskui susiliejo, ir grindys per ke-

ALFONSAS BRIEDIS

PO TĖVIŠKĖS DANGUM

**

Po aukštų tėviškės dangum
Skaniausia duona dera.
Čia, kur jauties savo žmogum,
Gyvent, mylėti gera.

Po tėviškės dangum valskiu
Lengvesnis darbas tampa.
Platybėje gimtų laukų
Daina gražiausiai skamba.

KELIONĖJE

Platumas laukelių, tiesumas kelelio,
Skambumas keliuonės dainos!
Naktelė sutemo, vėl rytas išbalo, —
Akim neaprept tolumos.

Per upių mėlynę, pro miestus ir kaimus
Nušvilpia skubus traukinys.
Liūliuoja kvieteliai, apgulę atšalimus,
Ir žeri gamyklų ugnis.

Pastoliuose žvilgsnis atsiremia plytų,
Nusiuria jūrom naujom...
Atrodo, lyg gyvąją knygą skaltytum,
Darbais išrašytą, svajom.

O, mylima žeme! Tėvyne geroji,
Kokia tu žavi ir plati!
Ir visą bekrastę krūtinę nešioju,
Lyg motinos kraują širdy.

AŽUOLAS

Ant kalno milžinas padangę remia,
Laimingai ošdamas pavasario giesmes.
Ne vieną naktį, tvankią ir neramią,
Ant jo perkūnas degino žymes.

Ne vieną kartą darganoti vėjai
Aplaužė jo žaliuojančias rankas.
Bet ažuolas lyg didvyris stovėjo
Ir nepabėgo į girias jaukias.

O jis galėjo tarp raistų kimsėtų
Ramus šilto užuovėjoj svajot.
Tik nieks tada juo nebesižavėtų,
Ir nieks gallūnu nevadintų jo.

Ant Vorutos kalno liepsnojo laužai

Praėjusį sekmadienį prie Vorutos kalno suplaukė keli šimtai žmonių. Čia Bikūnų apylinkės taryba suorganizavo pirmąją tarpkolūkinę gegužinę, kurioje aktyviai dalyvavo Elmininkų bandymų stoties darbininkai, „Bolševiko“ ir „Anykščių šilelio“ kolūkių kolūkiečiai. Į gegužinę atvyko daug svečių ir iš kitų rajono

kolūkių. Prie Vorutos kalno rikiavosi dešimtys sunkvežimių ir motociklų.

Gegužinės organizatoriams — Bikūnų apylinkės vykdomojo komiteto sekretorei drg. Leonovaitel, Elmininkų bandymų stoties direktoriui drg. Puodžiukui, „Bolševiko“ kolūkio pirmininkui drg. Geleževičiui — teko parodyti daug iniciatyvos ir energijos. Gegužinė iš tikrųjų pavyko. Darbštus Elmininkų bandymų stoties „Bolševiko“ ir „Anykščių šilelio“ kolūkių jaunimas paruošė vietą gegužinei, merginos nupynė ažuolo lapų vainiką, kuriuo buvo apjuostas visas Vorutos kalnas. Trenkė dūdų orkestras, linksmynai jaunimas, liepsnojo aukurai, primindami žiląją senovę, kada ant Vorutos pilies kuorų degdavo ugnys, skelbdamos kovą su amžiniais lietuvių tautos priešais kryžiuočiais, ugnimi ir kavalijū Lietuvoje skelbusiais krikščionybę. Gegužinės metu Bikūnų apylinkės jaunimas atliko meninę dalį.

Pasakojimą užrašė
K. KAIRIOKSTIS

K. Svalia

G. Bojko (TASS) nuotr.

Bulgarijos Mokslų akademijos mikrobiologijos institutas tiria mikroorganizmus, kurie sukelia infekcines ligas žmonėms ir gyvuliams, atranda metodus gydymui biopreparatais.

Nuotraukoje: instituto laboratorija.

Fotokronika „Bulgarijos fotografija“

Mūsų turi ne tik pramoninę reikšmę, bet yra ir mėgstama darbo žmonių poilsio vieta. Mūsų šalyje valstybinių ir kolūkių miškų apsaugai, jų želdinimui ir planingam naudojimui skiriama daug dėmesio. Jeigu valstybiniai miškai, kuriuos tvarko didelis kvalifikuotų miškininkų būrys, yra kasmet atželdinami ir planingai naudojami, tai kolūkių miškų tvarkyme dar iki

šiol esama daug stambių trūkumų. Rajono kolūkių valdybos, įvertindamos kolūkinio miškų svarbą, šį svarbų darbą pavadė vienam kolūkio eiguliui, ne visada suteikia jam konkrečių paramą.

Kolūkių miškuose kirs-

ti medžius galima tik tuo atveju, kai girininkų darbuotojai nurodo, kur žemės plotui, suženkina kirstinus medžius, ugdomųjų ir sanitarinių kirtimų plotuose. Kolūkių eiguliams belieka tik kontroliuoti, kad nebūtų pažeisti girininkų darbuotojų nurodymai. Be to, kolūkių eigulių pareiga stebėti,

kad kirtavietės būtų išvalytos, kad nebūtų jose paliktos šakos ir medžių viršūnės. Atrodo, kad tai paprastų reikalavimų, tačiau yra daug atsitikimų, kai šių reikalavimų nesilaikoma. Pavyzdį atlikta kolūkių miškų būklės revizija

parodė, kad mūsų rajone yra kolūkių, kurie nebrangina savo miškų, ne tik kad nesaugo jų nuo pažeidimo, bet dažnai ir patys kolūkiai savavališkai naikina miškus, palteka užterštas kirtavietes. O miško medžiagą parduoda kitoms organizacijoms. Taip „Bolševiko“ kolūkyje savavališkai buvo iškirs-

galima rasti žemės ūkiui netinkamų žemių. Miškų ūkio girininkijos mielai ateis kolūkiams į pagalbą, suteiks sodinamąją medžiagą bei techninę paramą, duos patarimus, kaip šį darbą geriau organizuoti. Vienok kolūkių valdybos tam nerodo iniciatyvos. Mažai tuo rūpinasi ir kolūkių eiguliai. Atskirai reikalinga

paraminėti „Zalgirio“ kolūkių. Čia jau eilė metų savavališkai kertami miš-

kai, kolūkis ne vieną kartą buvo nubastas administracinėmis baudomis. Tačiau nei liaudies teismo nuosprendžiai, nei miškų ūkio darbuotojų įtikinėjimai iki šiol jokių rezultatų nedavė.

Branginti kolūkinį mišką — kiekvieno kolūkio šventa pareiga. Jeigu mes sugebėsime tinkamai organizuoti miško atželdinimo darbus, jeigu bus visur vedama kova su miškų naikintojais, bus galima padėti tvirtą pagrindą miškų ūkiui sparčiai vystyti.

I. VILKONČIUS
Anykščių miškų ūkio vyr. miškininkas

BRANGINKIME MIŠKUS

NAKTIŠKIS ir Technika

Kinlečių kalba per 7 dienas

Daktaras Suliger, fizikos mokymo metodo kūrėjas, pašventė visą savo gyvenimą drąsiai idėjai įkūnyti — fizikos pagalba per teikti žmogaus smegenims informaciją. Baigęs studijas, jis atliko daugybę bandymų ir priartėjo prie problemos sprendimo. Tačiau tik moderni technika sudarė jam sąlygas įgyvendinti savo planus.

Jau dabar gauti rezultatai stebina. Viena institute (VDR) buvo ištirtas būdas, kuris per vieną dieną apverčia aukštyn kojomis visą lig šiol buvusią mokymo ir mokymosi sistemą. Aukštos įtampos elektros virpesių pagalba žmogaus smegenyse išimins bet kokias mokslines žinias.

Kinlečių kalba jaunam gydytojui St. iki šiol buvo lyg durys su septyniais užraktais. Šiandien komplikuotus raštaženklius jis jau

išmoko. Per kiek laiko? Per vieną savaitę. „mokymasis“ tik po vieną valandą, jis išimins 5.000 raštaženklių. Kaip gydytoją ji ypatingai domina medicininė šio įdomaus reiškinio pusė. Negalįdamas laiko jis pats pasisiūlė, kad su juo būtų atliekami bandymai.

Porcelianas — iš stiklo

Konstantinovkos gamykloje „Autosteklo“ pirmą kartą šalyje gauta nauja produkcija — stiklo porcelianas. Pagaminti bandymai vamzdžiai, izoliatoriai, palangės, laiptų pakopos.

Stiklo porcelianas beveik dvigubai tvirtesnis už įprastą porcelaną ir aštuonis kartus — už stiklą. Jis pasižymi dideliu terminiu patvarumu ir beveik nepralaidžia dujų.

(TASS-ELTA).

NAKTIES SAULĖ

Naujųjų 2000 metų naktį maskviečiai, tikriausiai, sutiks dirbtinės saulės šviesoje, degančios 20—30 kilometrų aukštyje. Aukštai virš miesto kryžiuosis elektromagnetinių spindulių pluoštai, siunčiami veidrodžiais iš keturių Pamasovio aukšto dažnumo stočių. Susikirtimo vietoje sužibės saulė — įkaitintos azoto ir deguonies molekulės. Liepsnoje susidarys azoto deginys — vertingos trašos, kurios su lietumi ir vėju pateks į žemę.

Ateltyje po kelių grindinių bus nutiesiamos požeminės, stiprią srovę telkančios įėjainės. Transportas, aprūpintas specialiais prietaisais, tokiu keliu galės važiuoti greitai ir tyliai — jo elektromotorus veiks požeminės linijos. Iš gatvių visiška išnyks oro laidai, motorų užesys ir degalų kvapas.

Profesorius G. BABAT

Naudinga būti kooperatyvo nariu

Kadangi kooperatyvas yra laisvanoriška visuomeninė organizacija, tai kiekvienas jo narys be pareigų turi ir teises. Kooperatyvo narys turi teisę rinkti ir būti renkamu į visus valdymo ir kontrolės organus, su sprendžiamuoju balsu dalyvauti svarstant visus kooperatyvo klausimus, gauti priskaitymus prie pajaus iš metinio pelno, pasinaudoti pirmenybe, įsigyjant deficitinių prekių ir naudotis visomis kultūrinėmis-buitinėmis kooperatyvo priemonėmis. Be to,

aktyvūs nariai, kurie dalyvauja kooperatyvo darbe arba kontrolėje, premijuojami piniginėmis premijomis, kelialapiams į poilsio namus arba sanatorijas. Viena iš tokių teisių, kurią daugiausiai nariai įvertina yra dividendų priskaitymas prie pajaus įnašo ir jo išmokėjimas nariams.

Štai, Anykščių gyventojas Ant. Paškevičius kooperatyvo nariu tapo 1947 metais. Jau 1949 m. jis įnešė pilną pajų įnašą. Per paskutiniuosius penkerius metus jam kooperatyvas

ta 136 kietmetriai medienos, „Zalgirio“ — 129 kietmetriai, „Tarybinio artojo“ — 120 kietmetrių ir Lenino vardo kolūkyje daugiau kaip 40 kietmetrių medienos. Šiuose kolūkiuose pažeidėjams nebuvo sustatytas nei vienas aktas, kas rodo, kad savavališki miškų kirtimo darbai buvo vykdomi su kolūkių valdybų žinia. Revizijos metu buvo nustatyta, kad 13-oje rajono kolūkių buvo pažeidžiamos miškų ūkio vedimo taisyklės. Čia jau eilė metų nevykdomas miškų atželdinimas, nors kiekviename kolūkyje

Gyvate — sargas

Vikriai naudodamasis visurakčiu, vagis išbrauna į niekieno nesaugomą parduotuvę. Ir staiga kažkas stipriai apsišūnia apie jo kojas, neleisdamas pajudėti iš vietos. Gyvatė! Jei niekas neatbėgs į vagies pagalbos šauksmą, kažin kuo viskas baigsis...

Gyvačių-sargų paslaugomis noriai naudojasi daugelio Sidnėjaus parduotuvių savininkai. Kaip ir visiems tarnautojams, taip ir šiems „sargams“ mokamas atlyginimas. Tik, žinoma, jį gauna ne gyvatė, o jos savininkas — dresiruotojas.

Ar žinote?

Antarktidoje yra tiek ledo, kad juo galima būtų padengti visą žemės rutulį 85 metrų storio ledo pluta.

Vandenyno bangos sugeba pajudinti akmenis, sveriančius šimtus tonų.

Tibete ir Abisinijoje vietoj pinigų vartojami druskos gabalai. Tai įmanoma tik todėl, kad ten klimatas labai sausas ir druska ore neištirpsta.

Udra plaukioja taip gerai, kad gali pavyti beveik visas žuvis.

Vandenynuose yra tiek druskos, jog išgarinus vandenį, ja galima būtų padengti visą pasaulio sausumą 120 metrų storio sluoksniu.

Vieno prancūzų gamtininko apskaičiavimais pasaulyje gyvena beveik 75 milijardai paukščių. Ilgai stebėdamas paukščius, jis priėjo išvados, kad kai kurių rūšių paukščių skaičius kasmet mažėja, o kitų — ypač pelkių paukščių, balandžių ir žvirblių — didėja.

Redaktorius
Z. VALIAUSKAS

Kolūkio „Zalgiris“ kultūros namų saviveiklininkę SALADZIO-TE Janiną, tragiškai žuvusios jos mylimam tėveliui, nuširdžiai užjaučia „Zalgirio“ kolūkio saviveiklininkai.

Anykščių Turistinė Bazė parduoda turistinius kelialapius į Ignaliną, Trakus, Birštoną ir Tarybų Estiją. Kreiptis adresu: Anykščiai, Vilniaus gt. 73, tel. 78. Anykščių Turistinė Bazė